

GAZETA KRAKOWSKA

Nr. 3.

WE SRZODKU DNIA 8. STYCZNIA 1800.

Z Wiednia d. 1. Stycznia.

Na dobrowolną wojenną składkę ofiarowano J. C. K. M. najpokorniej od kontrybuentów w Offenbanya, równie iak od robotników Mennicy Karlsburg 153 rebs. 9 kr. podobnież od niemianującego się Cesarzkiego i nerata 500 ryń. a od innego nieznanego 600 ryń., które J. C. K. M. w summie 1258 r. 6: 9 kr. w gabinetowym liście z oświadczeniem swego najlaskawszego podziękowania ministrowi skarbowemu hr. b. Saurau przestał. — C. K. Teresiańska Akademia kawalerów obchodziła dnia 15 drogą rocznicę swego odrodzenia.

Z pragi do oszają pod d. 13, za osobliwość, iż d. 24 listopada w miasteczku Grabern wziął Jozef Bertr. z Anną Marią swą małżonką powtórny ślub, przemieszkawszy z nią szczęśliwie i zdrowo w stanie małżeńskim 50 lat. Zdarzenie to dało publicum napoleuto radością, i wielki natłok ludzi znajdował się na tej uroczystości.

Z Stuttgardu d. 20. Grudnia.

Powstanie w malsie przychodzi do

skutku w całej dawniejszej Austrii pod zarządzaniem P. barona Sumerau rządcy tego kraju. Wszyscy ludzie od 18 do 50 lat tak żonaci iak bezżenni muszą być gotowi do ruczenia: podzielony ich na 3 klasy, pierwsza ruszy najprzod, a jeżeli ta nie będzie dostateczną, ruszą następnie 2 pozostałe. — Elektor Moguncki wystął do Odenwald P. konsyliarza Heuser dla dania wsparcia kobietom i dzieciom pobitych lub w niewolę poimanych włościan elektoratu Mogunckiego.

Z Medyolanu d. 10. Grudnia.

Woyska Austriackie, które udały się były ku granicom Szwajcaryi i kraju Gryzonow powróciły do armii, czyli to dla niedostatku żywności, czyli też dla niepodobieństwa ciągnięcia dalej działań wojennych, gdyż strony wojujące są teraz przedzielone od siebie przez śniegi okrywające S. Gotarda tudzież inne gory. Mowią, iż główna kwatera armii Cesarzkiej niebawnie tu przybędzie i przez całą zimę pozostanie.

Z Medyolanu d. 11. Grudnia.

Listy z Genui pod dniem 5. donoszą że w mieście tym zaszło poruszenie z okoliczności skazanego na rozstrzelanie woźnicy. Lud który się przyzwyczaić nie może do tych egzekucy wojskowych powstał przeciw patryotom i wiele z pomiędzy nich pomordował, insurgenci opanowali potym mieysce wiele w mieście i zdawali się chcieć zupełney dokonać rewolucyi, gdy nagle spostrzegli się otoczonemi i rozproszonemi od woyska Francuzkiego, które niespodziewanie z okolic Genui przybyło. Też same listy zaprzeczają w części pogłosce o cofaniu woyska Francuzkiego. W istocie cofnęła się główna kwatiera Francuzka, ale nie woyska, woyska stojące na przeciw jenerałowi Klenau odebrały posiłki i przymusiły woyska Austriackie do cofnięcia się ku Sestri. Prawe skrzydło opierające się o Appeniny w tym samym czasie ruszyło naprzód ku Novi i Aquì, i twierdzą iż w niewielkiej od Aleksandryi odległości zasza nowa bitwa w której Francuzi porażonemi zostali. Cożkolwiek bądź te wypadki zdają się poprzedzać podanie się twierdzy Coni, a przynajmniej uwiadomienie o tym jenerała Francuzkiego, i powszechnie tu twierdzą, że poddanie się tej twierdzy przyprowadzi koniecznie armią Francuzką do cofnięcia się przez boiaźń, aby armia pod dowództwem jenerała Melas od Col di Tende i dolinę Onelle nie wzięła iey tyłu. — Rachują tu że w różnych twierdzach zdobytych od armii Cesarzskiej w tej kampanii wzięto 25 tysięcy iehców i 5 tysięcy sztuk armat.

Z Rzymu d. 30. Listopada.

Lud tej stolicy z największą zapalem głosi pochwały króla Neapolitańskiego.

go, który dowiedziawszy się o zbytney drogości zboża w państwie papieżkim dzisiaj od woysk iego zajętych, rozkazał aby tam natychmiast wysłano 150,000 miar zboża. W dniach tych przybyło już 24 tartanow ładownych z zbożem do Ostya, a reszta w krótcie przybędzie. Lud przewidyuje wreszcie koniec nędzy swojej, która od lat dwóch doszła do najwyższego stopnia.

Z Ankonie d. 2. Grudnia.

Wszystkie woyska Cesarzskie służące do oblężenia, poszły do Bononii dla udania się do armii Cesarzskiej, sam jedynie regiment Strasoldo pozostał tu załogą. Okręty wojenne i inne, które Francuzi w porcie naszym mieli mają być przeprowadzone do Wenecyi wraz z znaczną liczbą innych przedmiotów, które Francuzi zabrali z arsenału Weneckiego.

Z Turynu d. 6. Grudnia.

Radość jaką zjednato wcałym Piemencie wzięcie twierdzy Coni, równa się zadziwieniu które sprawiło prędkie poddanie się tej twierdzy, która jest uważana za klucz do Piemontu od strony Francyi. Wiadomo jest, że w roku 1740 oblegli ją Francuzi, lecz zdobyć iey nie mogli. W roku 1796 oddana była Buonapartemu na mocy artykułów zawartego traktatu pokoju z zmarłym Królem Jmć Sardyńskim. Jenerał Melas rozkazał świeżo, aby armią Piemontcką zwerbowano na nowo, urządzono i postawiono w tym stopniu w jakim była przed wojną. Regimenty milicyi mają być także zwerbowane i natychmiast do armii Cesarzskiej wcielonemi zostaną. W Cysalpini werbuja także woyska, i jeżeli pokoy wczasie zimy nastąpi, na przyszlą wiosnę króla Włoskie do-

starczą bardzo liczney posiłkową armią. — Armia Francuzka cofa się ku Nicei, główna kwatera jenerała Championnet do Spolitto przeniesioną została, a jenerała St. Cyr do Cairo.

Z Madrytu d. 26. Listopada.

Don Manuel de Mallo marszałek tygodniowy Krolowej Jmć, który przeszło od roku zupełną posiadał łaskę i ufność dworu z rozkazu wyższego w Eskuryal aresztowanym został. Dotąd tajne są powody tej tak nagłej niełaski. Urzędnik zowiący się la Hoz mający podobne zlecenia od niejakiego już czasu w najcięższej karcie z oddziałem żołnierzy w nocy z dnia 20 na 21 udał się do jego domu, sprowadziwszy go w cichości wsadził do powozu, który ich odwoził na niejaką odległość od mieszkania królewskiego, tam zastali jedną z tych karet podróżnych z zaprzęgiem 6 mułów, które nazywają *coche de Coleras*, która go odwoziła na miejsce jego więzienia i to dotąd jest niewiadomą. To na t. i nieprzewidziane zdarzenie tworzy wszelkiego rodzaju wołoski.

Z Berna d. 10. Grudnia.

Gdy bywsi dyrektorowie Francuzcy nadużywając prawa mocniejszego zwałili niepodległość rzeczypospolitej Helweckiej, za powód tego narzucyli, iż ważną jest rzeczą dla rzeczypospolitej Francuzkiej aby Szwajcarya w składzie swego rządu miała podobieństwo do rządu, który Francya przyjęła, a który był najdoskonalszym, najwolniejszym, najkorzystniejszym i tak tylko kiedy mógł być wynalezionym. Nadaremnie Szwajcarowie przekładali z pokorą wstecz, że dany dyrektorem, iż od trzech wieków żyją wolnemi, szczęśliwemi, niepodleg-

mi, uważanemi od reszty Europy i że nays pewniejszym było dowodem dobroci ich rządu, iż od założenia rzeczpospolitych związkowych ciągle używali ślodyczy pokoiu, gdy tym czasem kraje sąsiedzkie były peryedycznie niszczone od wojny. Nadaremnie przekładali, że ich konstytucya przez czas długi doświadczoną była, że trzy wieki chwalebne i spokojnego bytu, wartaią aby wzięte były na wagę z bytem lat dwóch, które liczyła na ten czas konstytucya Francuzka. Nadewszystko zaś gdy taż konstytucya w epoce d. 18 fructidora 1797 w sposobie tak gorszącym zgwałconą została: co dowodziło, iż w konstytucyi Francuzkiej brakowało dostatecznego zabezpieczenia aby władza jedna nie mogła ucisnąć władzy drugiej. Nadaremnie zarzucali, że pod panowaniem tej konstytucyi i w zupełnym pokoiu widziano we wszystkich częściach Francyi wolność publiczną i prywatną zgwałcone, skarb narodowy bezkarnie łupiony, majątki osób prywatnych zniszczone przez największe kontrybucye, albo tyrańskie ustawy, że więzienia były zapelnione uwięzionemi, że te tylko okręty wyprawiono z portów Francyi które użyte były na przewiezienie do odległych krajów i niezdolnych Klimatów nieskończoney liczby deportowanych, skazanych bez wysłuchania i sądu, na karę gorszą od samej śmierci... Nadaremnie głos rogniewający Europy ostrzegał bywszych dyrektorów Francuzkich że uczynią niepodobnym pokoi, który iednak był życzeniem całej Francyi; ponieważ takowe zgwałcenie niepodległości i neutralnego i przyjaźnego narodu zapowiadało do syć oczywiście innym Europy Państwom

iz tegoż samego mają się spodziewać losu, jak tylko to upodoba się dyrektoryatowi Francuzkiemu. Ani głos Francyi, ani giew Europy, ani pokorne prośby Szwaycarow nie mogły odwrócić dyrektorow od ich zamiarow podbicia i złupienia Helwecyi. Mocą oręza przymuszona była do przyjęcia składu rządu, iaki iej przepisany został; mieliśmy więc najlepszą iaką tylko być mogła konstytucyą, mieliśmy wielką radę, senat, dyrektoryat w 5 osobach. Dzisiaj uznano w Francyi że ta konstytucya nie niewarta, niesprawiedliwie więc tyle krwi przelano, i tyle skarbow rozpruszono dla zaprowadzenia iej w Szwaycaryi. Jednakowoż, co by powiedzieli byli dyrektorowie Francuzcy gdybyśmy byli śmieli żądać od nich dwóch lat tylko przewłoki, nimbyśmy byli przyjęli konstytucyą którą nam narzucono! Jakież pioruny byłyby okryły tych którzy by byli dosyć śmiaćmi oświadczyć najmniejszą wątpliwość względem iej trwałości! Nowa zagadka robi się teraz: za- trzymamyż tę konstytucyą którą w Francyi za niezdarną do zapewnienia szczęścia ludu uznano? Albo i też przyymiemyz nową konstytucyą Francuzką? Taka jest niepewność w której się dzisiaj znajdujemy. W tym samym także przypadku znajduie się nasza siostra rzplta Batawska, i w tym także znajdowałyby się Cysalpiska, Liguryjska, Rzymska, Neapolitanska, gdy by miały swoyby; to jest: iż 6 rzeczpospolitych obeymujące więcey niż 13 milionow mieszkancow byłyby w przypadku odmienić dzisiaj skład swojego rządu z tego tylko iedynie powodu iż rzplta matka inoy przyjęła?

Nasi prawodawcy składali zgroma-

dzenie które od niejakiego czasu przedzie- liło się na dwie części; posiedzenia rad obydwóch okazują teraz prawą i lewą stronę, a naradzeniom towarzyszą często gorzkie usiłunki. Mowią o niejakich blizkich odmianach w naszej konstytucyi. Wielu ludzi będących za dawniejszym rzeczy porządkiem, twierdzą, iż sam iedynie do- brze urządzone rząd związkowy jest zdol- nym połączyć Helwetow, i załatwić nie- przyzwoitości iakie wynikają z położenia miejsca, z różności obyczajow i językow rowaie iak z namiętności i nieprawości, któ- re w tych czasach tak czynnemi były po- między nami.

Z Paryża d. 17. Grudnia.

Nowa konstytucya, ułożona i posta- nowiona zupełnie w iednym miesiącu, wyszła już z druku i i st daleko krotsza nizeli przeszła. Mamy teraz 3 konsulow, z któ- rych Buonaparte jest pierwszym z roczną pensyą 500,000 fr. posiadając bardzo ob- szerną władzę, może mianować i oddalać podług upodobania między innym człon- ki rady stanu, ministrow, ambassadorow i wszystkich officyerow siły lądowej i morskiej. On i drugi konsul Camba- res są na 10 lat, a trzeci Lebrune na 5 lat obranemi. Po upłynieniu tego czasu mo- gą być na nowo obranemi. Sieyes i Ro- ger-Ducos są przez konstytucyą członka- mi senatu mianowani, obierają wspólnie z Cambaceres i Lebrune większość tego cia- ła, którego członki są dożywotniemi. Procz tego mamy trybunat od 100, ciało- prawodawcze od 300 członkow, radę sta- nu &c. których członki rownie iak konsu- lowie z swych urzędow nie są odpowie- dzialnemi. Powrót emigrantow nie jest pozwolony i dobra ich zostają skonfisko-

wane. Prawa i obowiązki człowieka i obywatela nie znajdują się na czele nowej konstytucji. Oto ona jest co do słowa:

Tytuł I.

O wykonaniu praw Obywatelskich.

Art. 1. Rzeczpospolita Francuzka jest jedna i nierozdzielna. Europejskiej grunt jest podzielony na departamenty i okręgi gromadzkie.

2. Każdy człowiek urodzony i mieszkający w Francji, który mając 21 lat skończonych, kazał się w obywatelski rejestr swego okręgu wpisać i mieszkał po tym przez rok na gruncie rzpltej jest obywatelem Francuzkim.

3. Cudzoziemiec stał się obywatelem Francuzkim, jeżeli po oświadczeniu się w 21 lat, iż chce osiąść we Francji, przemieszka w niej ciągle przez 10 lat.

4. Prawo obywatelstwa Francuzkiego traci się, przez naturalizowanie się w kraju obcym, przez przyjęcie urzędów lub pensyi ofiarowanych przez rząd obcy, przez wcielenie się do jakiegokolwiek towarzystwa obcego, które przypuszcza różność urodzenia, przez skazanie na kary ciężkie lub sromotne.

5. Wykonanie praw obywatela Francuzkiego jest zawieszone, przez stanie się zbankrotowanym dłużnikiem lub przez dobrowolne zatrzymanie całkowicie albo w części sukcesyi po bankrucie, przez stan płatnego służalca, zostającego w służbie czy przy osobie czy przy gospodarstwie, przez sądowe wyłączenie, obwinienie lub zaoczny wyrok.

6. Dla wykonania praw obywatelskich w okręgu gromadzkim, potrzeba na być przytomności przez roczne tam mieszkanie, i żeby nie było utracone przez roczną znowu niebytność.

7. Obywatele każdego okręgu wybierają przez głosy z pomiędzy siebie, tych wszystkich, których uznają za najzdolniejszych do sprawowania publicznych interesów. Z tych formuje się lista zaufanych osób, mieszcząc w sobie wyrownującą liczbę imion dziesiątej części osób, mających prawo do głosowania. Z pierwszej tej gromadzkiej listy mają być wybrani publiczni urzędnicy okręgu.

8. Obywatele umieszczeni w liście gromadzkiej departamentu, wybiorą znowu 10 część z pomiędzy siebie. Ta będzie drugą listą departamentalną, z której mają być wybrani publiczni urzędnicy departamentu.

9. Obywatele znajdujący się na liście departamentalnej, wybiorą równie 10 część z pomiędzy siebie. To będzie trzecia lista, zamykająca w sobie obywateli tego departamentu, mogących być wybrani na publiczne urzędy narodowe.

10. Obywatele mający prawo przykładać się do utworzenia której z wspomnianych list w poprzednich artykułach, będą co 3 lata zwołanymi do zastąpienia umarłych lub nieprzytomnych innym sposobem, iak dla urzędu publicznego, znajdujących się na liście osób.

11. Mogą także wymazać z listy osoby, które niechcą dłużej mieć na niej umieszczone, a zastąpić ich innymi obywatelami, w których mają więcej zaufania.

12. Nikt nie może być wymazany z listy, tylko przez większość głosów obywateli, mających prawo do utworzenia onej.

13. Nikt nie może być dla tego oddalony z listy wybierczej, że się nie utrzy

mał na liście innej wyższego lub niższego stopnia.

14. W pisanie na listę wybierczą nie jest potrzebne, tylko dla tych urzędów na które konstytucya lub ustawa wymaga wyraźnie tego warunku. Listy wybiercze będą utworzone pierwszy raz w ciągu roku 9. Osoby które będą mianowane do pierwszego składu władz konstytucyjnych, są przez to samo częścią pierwszych list wybierczych.

Tytuł II.

O Senacie utrzymującym.

15. Senat utrzymujący składa się z 30 członków nieodmiennych, dożywotnich i najmniej 40 lat mających.

Dla utworzenia tego senatu będzie najprzód 60 członków mianowanych; w ciągu roku 8 powiększy ich się liczba do 62, a w roku 9 do 64, i tak przybierając stopniami po 2 przez każde pierwsze 10 lat urosnie do 80.

16. Mianowanie na miejsce do senatu, dzieje się przez senat, który wybiera z podanych sobie trzech kandydatów, pierwszego przez ciało prawodawcze, drugiego przez trybunat, a 3go przez pierwszego konsula.

Nie wybiera tylko z dwóch kandydatów, jeżeli jeden z nich jest proponowany przez dwie z pomienionych władz, a jeżeli przez wszystkie trzy, jest obowiązany przyjąć go.

17. Pierwszy konsul schodząc z urzędu czy przez upływanie czasu, czy przez złożenie staie się koniecznie senatorem z zupełnym prawem.

Dwaj inni konsulowie mogą w przeciągu miesiąca po skończeniu ich urzędowania nie zasiąść w senacie, lecz nie są do tego o-

bowięzywani. Jeżeli zaś złożą swe konsularne urzędy nie mogą w nim zasiadać.

18. Senator nie może być nigdy na żaden inny urząd publiczny obrany.

19. Wszystkie listy zrobione w departamentach na mocy 9. artykułu są przesłane senatowi, i te składają listę narodową.

20. Senat wybiera z tej listy prawodawców, trybunów, konsulów, sędziów kassacyjnych i kommissarzy skarbowych.

21. On utrzymuje albo uchyla wszystkie akta, które mu są doniesione przez trybunat lub rząd jako przeciwne konstytucyi; listy wybiercze wchodzi w te akta.

22. Dochody z oznaczonych dóbr narodowych są na wydatki senatu przeznaczone. Pensye roczne każdemu członkowi będą z nich wypłacane i wynoszą 20tą część pensyi pierwszego konsula (25,000 fr.)

23. Posiedzenia senatu nie są publiczne.

24. Obywatele Sieyes i Roger-Ducos, wychodzący konsulowie, są mianowani członkami senatu; potągają się z drugim i trzecim konsulem, mianowanymi przez niniejszą konstytucyą. Ci 4 obywateli mianują większą część senatu, który się potem sam uzupełni i przystąpi do powołanych mu wyborów.

Tytuł III.

O Władzy prawodawczej.

25. Nowe ustawy nie będą ogłoszone, poki projekt nie będzie podany przez rząd, udzielony trybunatowi i dekretowany przez ciało prawodawcze.

26. Projekta które rząd podaje są ułożone w artykułach. Rząd może ich w

każdym czasie roztrząsania cofnąć i znowu aż po upływie roku; lecz może być odmienione podać. obrany na wszystkie inne urzędy publiczne, nawet do trybunatu, jeżeli się znajdzie na liście wyborczej.

27. Trybunat złożony jest z 100 członków, najmniej 25 lat mających; te są co rok w piątej części odmieniane, lecz mogą być bez końca, póki się tylko na liście narodowej znajdą znowu wybierane.

28. Trybunat roztrząsa projekta ustaw, głosuje przyjęcie ich lub odrzucenie.

Posyła trzech mówców z pomiędzy siebie, przez których przełożone są i brnione przed ciałem prawodawczym powody danego głosu na każdy projekt. Donosi senatowi lecz jedynie jako przeciwnie konstytucji listy wyborcze, akta ciała prawodawczego i rządowe.

29. Wyraża swoje zdanie na zrobione ustawy i mające się robić, względem poprawy nadużyć i polepszenia administracji publicznej, ale nigdy względem spraw cywilnych lub kryminalnych zanieślonych przed sądy.

Zdanie które wyraża na mocy tego artykułu, nie ciągnie za sobą dalszych kroków, ani obowiązuje żadną konstytucyjną władzę do naradzania się względem niego.

30. Kiedy trybunat zawiesi swoje posiedzenia, może wyznaczyć komisyję z 10 do 15 członków z zleceniem zwołania go, jeżeli tego widzieć będzie potrzebę.

31. Ciało prawodawcze składa się z 300 członków, najmniej 30 lat mających, które co rok w 5tej części są odmieniane.

Zawsze powinien się w nim przynajmniej 1 obywatel z każdego departamentu znajdować.

32. Członek wychodzący z ciała prawodawczego nie może tam znowu wniknąć

33. Posiedzenie ciała prawodawczego zaczyna się każdego roku d. 1 frimaire (21 listopada) i nie trwa tylko 4 miesiące, może jednak być nadzwyczajnie przez rząd zwołane w czasie 8 innych miesięcy.

34. Ciało prawodawcze stanowi ustawę przez sekretne kreski, bez żadnego przymawiania się jego członków do projektu ustaw, roztrząsanych przed nim przez mówców trybunatu i rządowych.

35. Posiedzenia trybunatu i ciała prawodawczego będą publiczne, lecz na żądym nie może się więcej nad 200 słuchaczów znajdować.

36. Pensja roczna trybuna jest 15,000 a prawodawcy 10,000 fr.

37. Każdy dekret ciała prawodawczego musi być oznajmiony przez konsula pierwszego w 10 dni po jego wydaniu, jeżeli w tym przeciągu czasu nie jest zaskarżony przed senatem jako przeciwny konstytucji. Oznajmione już ustawy nie podpadają temu zaskarżeniu.

38. Pierwsze odnowienie ciała prawodawczego i trybunatu nastąpi dopiero w roku 10.

Tytuł IV.

O Rządzie.

39. Rząd jest powierzony 3 konsulom, obranym na 10 lat i mogącym zawsze być znowu obranymi. Każdy z nich jest obrany osobno z wyrażeniem pierwszego lub trzeciego. Konstytucya mianuje pierwszym konsulem Ob. Buonapartego, byłszego tymczasowego konsula, drugim Ob. Cambaceres, byłszego ministra spraw

dłiwości, trzecim Lebrun, bywszego członka rady starszych. Treci konsul jest na teg raz tylko na 5 lat obrany.

40. Pierwszy konsul ma szczegulnieysze obowiązki i zatrudnienia, w których jeżeli tego potrzeba może bydź na krótki czas zastąpiony przez iednego z swych kollegow.

41. Pierwszy konsul ogłasza ustawy, mianuje i zruca podług upodobania członki rady stanu, ministrów, posłow i innych agentow zewnętrzných, officyerow siły lądowej i morskiej, członki administracyow i kommissarzyow rządowych przy trybunalach. Mianuje także wszystkich sędziow cywilnych i kryminalnych, z wyięciem tylko sędziow pokoju i sędziow kassacyi, nie może ich iednak oddalać.

42. W inoych czynnościach rządowych obydwu drudzy konsulowie mają głos radzący, podpisują akta rządowe dla wskazania obecności swoiey; mogą kiedy chcą zapisać swoje zdania wprotokule, iednak wola pierwszego konsula decyduje.

43. Pierwszy konsul ma w roku 8 pensya 500,000 fr. a drudzy po 150,000.

44. Rząd proponuje ustawy i czyni potrzebne rozrządzenia do wykonania onych.

45. Rząd zawiaduje dochodami i wydatkami kraju stosownie do ustawy, która co rocznie oznacza ilość onych. Ma dozorować bieżem monetę, których sama ustawa rozporządza bieg, wagę i stopę.

46. Jeżeli rząd poweźmie wiadomość o jakowym spisku przeciw krajowi, na ow czas może wydać rozkazy aresztowania przeciw osobom podeyrzanym o knowanie onych lub ich uczestnictwo, gdy iednak

te w przeciągu 10 dni po swoім aresztowaniu będą przed sąd stawione, lub na wolność wypuszczone, na ów czas minister, który podpisał rozkaz do aresztu, zostaje winnym samowolnego uwięzienia.

47. Rząd czuwa nad wewnętrznym i zewnętrznym bezpieczeństwem kraju, rozrządza siłą lądową i morską, tudzież kieruje niemi.

48. Gwardya narodowa czynna, jest podległa ustawom administracyi publiczney, mieyscowa zaś podlega tylko prawom.

49. Rząd utrzymuje stosunki polityczne z obcemi mocarstwami, prowadzi negocyacye, zawiera konwencye przedugodne, i podpisuje lub rozkazuje podpisywać wszystkie traktaty pokoju, przymierza, neutralności i handlu.

50. Wypowiedzenie wojny, tudzież traktaty pokoju, przymierza i handlu będą na wzorustaw proponowane, roztrząsane i dekreutowane. Roztrząsania te iednak za żądaniem rządu tak w trybunacie jak w cieie prawodawczym odprawiać się będą w posiedzeniach sekretnych.

51. Tajne artykuły pokoju nie mogą w niczym niszczyć artykułow iawnych.

52. Pod dyrekcyą konsulow znajduwać się będzie rada stanu, która projekt do ustaw i urzadzenia administracyi publiczney układać będzie, i znosić zawady iakie się w administracyi okaza.

53. Z tej rady stanu wybierani będą mowcy, którzy w imieniu rządu mówić będą w cieie prawodawczym. Do obrony projektu ustawy nie będzie więcey przez rząd wystanych iak trzech mowcow.

(Dalszy ciąg w Dodatku.)

D O D A T E K

D O N° 3.

GAZETY KRAKOWSKIEJ

WIE SRZODE DNIA 8. STYCZNIA 800.

Z Paryża d. 17. Grudnia.

Dalszy ciąg konstytucyi Francuzkiej.

54. Ministrowie trudnić się będą wykończaniem ustaw i urzędzeń.

55. Żaden akt rządu nie będzie mieć wagi bez podpisu ministra.

56. Jeden z ministrów ma mianowicie dozór skarbu publicznego, wydatków i przychodów, nie może jednak dozwolić aby było cokolwiek zapłaconym iak 1) Na mocy ustawy i nie więcej nad zamiar wniesy przeznaczony. 2) Na mocy wyroku rządu. 3) Na mocy rozkazu przez jednego ministra podpisanego.

57. Rachunki każdego ministra podpisane przez niego, będą ze wszystkimi szczegółami ogłoszone.

58. Rząd wybierać będzie członki rady stanu i ministrów jedynie tylko z listy narodowej.

59. Administracye okręgowe i departamentowe, których członki z wspomnianych listow wyżej wybrani bydź powinni, będą ministrom podlegać.

Tytuł V.

O Trybunałach.

60. Każdy okrąg powiatowy ma jednego lub kilku sędziów pokoju wybranych przez obywatelów na trzy lata. Główniejszym ich obowiązkiem jest godzić strony, a w przypadku gdy się pogodzić niechęć, ciż sędziowie namawiają ie ażeby sobie wybrały arbitrow.

61. Do spraw cywilnych są trybunały pierwszej instancyi i trybunały apellacyjne. Ustawa oznacza organizacyę iednych i drugich, ich właściwość i terytorium oznaczają ich granice.

62. W materiyach występkuw pociągających zasobą karę cielesną lub karę nieślawy, nayspierwszy sędzia przyymuje lub odrzuca oskarżenie: jeżeli jest przyjęte, drugi sędzia uznaje występku, a inni sędziowie formują trybunał kryminalny i przepisują karę. Wyrok ich jest nieodwołalny.

63. Urząd oskarżyciela publicznego przy trybunale kryminalnym przez kom-

miśsarza rządowego jest sprawowany.

64. Występki nie ciągnące za sobą kary cielesney lub wygnania, należę do trybunałów policyi korekcyney, z wolności odwołania się do trybunałów kryminalnych.

65. Dla całej rzpltey wyznaczony jest trybunał kassacyjny, który stanowi względem żądania kassacyi wyroków ostatecznych, wydanych przez trybunały, i względem odesłania od jednego do drugiego trybunału w sprawie słusznego podeyrzenia lub bezpieczeństwa publicznego w przychyleniu się do strony przeciwko całemu trybunałowi.

66. Trybunał kassacyi nie wchodzi w grunt sprawy, lecz znosi dekreta wydane w sposobie którym formalność była zgwałcona, lub który zawiera w sobie wyraźne

sprzeciwienie się ustawie, a odsyła istotę procesu do trybunału, który go roztrząsać powinien.

67. Sędziowie składający trybunały pierwszej instancyi, i kommissarze rządowi tym trybunałom dodani, wzięci są z listy departamentu. Sędziowie składający trybunał appellacyjny, i dodani im kommissarze, wzięci są z listy departamentowej. Sędziowie składający trybunał kassacyjny i kommissarze przy nim postanowieni, będą z listy narodowej.

68. Inni sędziowie prócz sędziów pokoju zostaną się na całe życie przy swych urządach, chyba by byli przekonani o iaką zbrodnię lub gdyby nie zostali utrzymani na liście wyborczej.

(Reszta w następującym Nrze.)

DONIESIENIA.

Per Magistratum C. R. civitatis Lublinensis omnibus & singulis quorum interest notum redditur. Ad petitionem creditorum & curatoris massæ Bonæ immobilia ad massam creditariam oberratorum Joannis & Rosaliæ Kozłowskich conjugum civium Lublinensium spectantia & quidem imo Lapideam hic Lublini in platea Grodzka dicta sub Nro 101. sitam, testante prothocollo detaxationis in actis registraturæ reperibili ad fl. Rh. 2252 xr. 10 detaxatam, tum 2do itidem Lapideam in eadem platea Grodzka nuncupata sub Nro. 106. extantem, testante simili prothocollo ad fl. Rh. 1799 xr. 42 estimatam in secundo termino die 30 Januarii a. f. 1800. hora nona mane in loco iudicii publica licytatione assumenda plus offerentibus disvenditas iri. His tamen sub conditionibus, quodcuiconque emendi cupidus actum detaxationis liberum sit in registratura inspicere, & pro haurienda ratione prefatarum lapidearum informatione se extenus ad curatorem massæ Dm. Casimirum Głębiowski convertere, eo itaque addito, quod ejusmodi realitas plus offerenti erga paratam pecuniam; aut demonstrandam evictionem, aut denique erga conventionem cum creditoribus ratione persolutionis ratharum liciti pretii emendam disvendentur. Omnes igitur qui memorata bona emere cupiant inviantur, ut præstato die & hora horsum compareant. Datum Lublini die 17. Decembris 1799.

Vrabetz.

Jacobus Lewandowski.

M. Greber.

Ex Consilo Magistratus Cæs. Reg. Civit. Lublinensis.
Zykiewicz, secr

Dnia 21 stycznia 1800 roku przez publiczną licytacją 488 korcy żyta 953 korcy ięczmienia i 20 korcy anyszku dla Państwa Radłowskiego z kupione będzie.

Cena fiskalna ustanowiona, podług targowej ceny miesiąca grudnia: Ten zaś który za najszańszą cenę zboże dostawi, przy licytacji utrzymanym będzie i za każdy odwoz zboża w gotowiznie natychmiast zapłatę odbierze.

Kondycje zawisły natym, aby zboże piękne i podług sprawiedliwej Lwowskiej miary dostawiane było.

Aże nie wszyscy licytanci takowe całkowite kwantum liwerować mogą, przeto na 100, 200 i 300 korcy licytacja trzymana będzie.

Ci, którzyby sobie takoweż zboże sprzedać życzyli, zapraszają się na wzywyż wzmiankowany dzień z rana o godzinie 10 do Cef. Kroj. prefekt. kancelaryi Radłowskiej. W Niepołomicach dnia 20 Grudnia 1799.

Talski.

Dnia 22 przyszłego miesiąca stycznia 1800 roku w Prefekturze Janagrodzkiej w powiecie Olkuskim leżące będą 881 Wlenskich siągów świrkowego i iedłowego drzewa, i 114½ siągów bukowego drzewa hurtem po 50 do 100 siągów przez licytację najwięcej offerującemu sprzedane.

Wartość pnia od iedney siągi bukowego drzewa po 2 zł. ryń. 6 kr. i od iedney siągi świrkowego lub iedłowego drzewa po 1 zł. ryń. 14 kr. za cenę wywołania czyli fiskalną wzięta będzie.

Z C. K. zachodnio Galicyi dobr Rządowych Administracyi.

W Krakowie dnia 10 Grudnia 1799.

Cesarsko Krolewskie sądy szlacheckie Krakowskie na mocy dekretu Appellacyjnego dd: 3 Grudnia roku bieżącego, Edyktem niniejszym wiadomo czynią, że delegowana bankowa kommissya Warszawska w majątku podupadłych bankierow oznaymiła: iż Maciej Łyszkiewicz ze wszystkimi wierzycielami swemi ugodził się, i wolne zarządzanie majątku swego znowu odebrał. W Krakowie d. 11. Grudnia 1799.

Jozef de Nikorowicz.

Olechowski.

Jan Morak.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakow. Galicyi
Zachod.

Elsner.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniej oznaymiają tym Edyktem Xiędzu Antoniemu Czechel Nowosielskiemu: że Pan Franciszek Dąbrowski, czyli raczy zastępca do spraw mafsy jego krydalney adwokat Billewicz usadow tych, o zapłacenie summy 30 cz. r. zł. z prowizyą, żatobę na niego podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te nie mając wiadomości gdzie obżałowany zostaje, lub czy wcale w C. K. państwach, dziedzicznych znajduje się, iemuż Xiędzu Nowosielskiemu adwokata tutejszego Pana Osławskiego, z jego szkoda i jego kosztem, zastępcą postanowili, z którym proces ten podług przepisu ustawy sądowej rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przywołanym, to jest dnia 5 lutego 1800 roku o godzinie 9 z rana w C. Kr. sądzie tutejszym sam stanął, albo jeżeli jakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcz. nie przestął, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tutejszym wymienić, i podług przepisu tych środków prawa używać, które na poparcie swej sprawy za nayskuteczniejsze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność zaniechania wyniknąć mogącą, samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać był winien.

Jozef de Nikorowicz.

Joz. de Cronenfels.

Chrastianski.

Z Rady C. K. Sądow szlacheckich Krakowskich Galicyi
Zachodniej. W Krakowie d. 2. Listopaada 1799.

Weinmann.

C. K. Sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniej oznajmują tym Edyktem Panu Antoniemu Pułaskiemu: że Pan Filip Garticki u sądow tych, w sprawie o naznaczenie uwolnienia dóbr i wypłacenia summy 36,253 zł. pol. 15 gr. wniesionej, żalobę na niego podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga prosił.

Gdy zaś sądy te, nie mając wiadomości gdzie on zostaje, lub czy wcale w Ces. Król. kraiach dziedzicznych znajduje się, iemuż Panu Antoniemu Pułaskiemu adwokata tutejszego Pana Wolickiego z jego szkodą i jego kosztem zastępcą postanowili, z którym process ten podług przepisu ustawy sądowej rozpocząć się i ukończony będzie, on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się, ażeby dnia 25 Stycznia 1800 roku sam stanął, albo jeżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przesłał, albo nakoniec innego sobie Patrona obrał, tego sądom tutejszym wymienił i podług przepisu tych środków prawa używał, które do swej obrony za najsukuteczniejsze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą, samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać być winien.

Jozef de Nikorowicz.

W. Roskoszny,

J. Morak.

Z Rady C. K. Sądow Szła, Krakowskich Galicyi Zachod.
W Krakowie d. 16 Listopada 1799.

Ces. Kr. Sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniej oznajmują tym Edyktem Panu Tomaszowi Przyborowskiemu: że Pan Jacek Litwiński u Sądow tych, w sprawie o 120 czern. zł: rozpoczętej żalobę na niego podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga prosił.

Gdy zaś Sądy te nie mając wiadomości gdzie on zostaje, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znajduje się, iemuż Tomaszowi Przyborowskiemu adwokata tutejszego Pana Bronickiego, z jego szkodą i jego kosztem zastępcą postanowili, z którym process ten stosownie do przepisu ustawy sądowej rozpocząć się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: żeby w czasie przyzwolitym, to jest: w przeciągu 90 dni sam stanął, albo jeżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przesłał, albo nakoniec innego sobie Patrona obrał, tego sądom tutejszym wymienił, i podług przepisu tych środków prawa używał, które na swą obronę za najsukuteczniejsze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą, samby sobie podług opiewu C. K. praw, przypisać być winien.

Jozef de Nikorowicz.

Jozef de Cronenfels.

W. Roskoschny.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Krakowskich Galicyi zachodniej. W Krakowie d. 11 Listopada 1799.

Ascher.

Na dniu 20 Stycznia roku przyszłego 1800 oświadcza się C. K. Prefektura Radłowska Winne szynki Pańskie na 3 lata w arendę odstąpić to jest: od 1 Marca 1800 aż do ostatniego lutego 1803.

Prerium fisci wynosi rocznie na 157 ryńskich, zatym którzy ochęć mają toż w arendę przyjąć i 10 procentową w gotowiznie zaopatrzonemi będą, więc takowi zapraszają się na zwyczaj naznaczony dzień do C. Król. Prefektury kancelaryi Radłowskiej.

Inne zaś kondycye lub punkta, przy licytacji arendatorom przeczytane będą. W Radłowie dnia 9 Grudnia.

Franz, prefekt.